

Αναζήτηση εμπειρογνώμονα

Περιεχόμενο που παρέχεται από
Πολωνία

Πολωνία

I. Κατάλογοι και μητρώα πραγματογνώμωνων

Κάθε περιφερειακό δικαστήριο διαθέτει τον δικό του κατάλογο πραγματογνώμωνων. Ο πρόεδρος του περιφερειακού δικαστηρίου είναι υπεύθυνος για τη δημοσίευσή του.

Βλέπε: <https://lublin.so.gov.pl/lista-bieglych,m,m1,2,270> για το Lublin

ή http://www.krakow.so.gov.pl/fck_pliki/file/Testowy/Biegli/Biegli_20180205_strona.pdf

[pliki/file/Testowy/Biegli/Biegli_20180205_strona.pdf](http://www.krakow.so.gov.pl/fck_pliki/file/Testowy/Biegli/Biegli_20180205_strona.pdf) για την Κρακοβία. Τα μητρώα είναι προσβάσιμα στο κοινό.

Υπάρχει όριο ηλικίας — όποιος επιθυμεί να γίνει πραγματογνώμονας πρέπει να είναι τουλάχιστον 25 ετών. Οι πραγματογνώμονες πρέπει να διαθέτουν εξειδικευμένες θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις σε συγκεκριμένο τομέα της επιστήμης, της τεχνολογίας, της τέχνης, της χειροτεχνίας ή άλλες δεξιότητες. Τα κριτήρια δεν έχουν τυποποιηθεί. Εναπόκειται στον πρόεδρο του περιφερειακού δικαστηρίου να αποφασίσει αν ο υποψήφιος πληροί όλες τις προϋποθέσεις για να γίνει πραγματογνώμονας. Οι πραγματογνώμονες πρέπει να ορκιστούν προκειμένου να εγγραφούν στο μητρώο. Κάθε πρόσωπο που επιθυμεί να εγγραφεί στον κατάλογο πραγματογνώμωνων πρέπει να υποβάλει αίτηση στον πρόεδρο του περιφερειακού δικαστηρίου.

Ο πραγματογνώμονας μπορεί να διαγραφεί από το μητρώο με πράξη του προέδρου του περιφερειακού δικαστηρίου:

- κατόπιν αιτήματός του·
 - εάν δεν πληροί πλέον τις απαιτήσεις για την εκτέλεση των καθηκόντων του ή εάν διαπιστωθεί ότι δεν τις πληρούσε κατά τον χρόνο του διορισμού του και εξακολουθεί να μην τις πληροί·
- για σοβαρούς λόγους, ιδίως αν ασκεί τις δραστηριότητές του με αθέμιτο τρόπο.

Δεν υπάρχει ειδικός κώδικας συμπεριφοράς ή δεοντολογίας για τους πραγματογνώμονες, ωστόσο οι πραγματογνώμονες οφείλουν να σέβονται τον κώδικα πολιτικής/διοικητικής/ποινικής δικονομίας.

Τα μητρώα επικαιροποιούνται τακτικά. Τον Ιανουάριο κάθε έτους, ο πρόεδρος του περιφερειακού δικαστηρίου ανακοινώνει τον κατάλογο των δικαστικών πραγματογνώμωνων στα πρωτοδικεία και στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και ενημερώνει αμελλητί όλους τους ενδιαφερόμενους σχετικά με τυχόν τροποποίηση του καταλόγου και την κίνηση ποινικής διαδικασίας σε βάρος οποιουδήποτε από τα πρόσωπα αυτά ή την απώλεια της δικαιοπρακτικής τους ικανότητας.

Οι πραγματογνώμονες εγγράφονται στο μητρώο για περίοδο πέντε ετών.

Η εγγραφή τους γίνεται σε καταλόγους για συγκεκριμένους κλάδους της επιστήμης, της τεχνολογίας, της τέχνης, της χειροτεχνίας καθώς και για άλλες δεξιότητες. Ο κατάλογος των ειδικοτήτων είναι μακροσκελής και ποικιλόμορφος.

Μετά την εγγραφή τους στο μητρώο, οι πραγματογνώμονες δεν έχουν κάποια ιδιαίτερη υποχρέωση. Δεν είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθούν συνεχή εκπαίδευση, αν και υπάρχουν σχετικές μεταπτυχιακές σπουδές και μαθήματα. Ωστόσο, στην πράξη, αν επιθυμούν να διοριστούν για την επόμενη περίοδο, θα πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξουν ότι έχουν εμβαθύνει τις γνώσεις τους (έχουν παρακολουθήσει μαθήματα, συνέδρια, μεταπτυχιακές σπουδές κ.λπ.).

II. Προσόντα των πραγματογνωμόνων

Οι πραγματογνώμονες πρέπει να διαθέτουν εξειδικευμένες θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις σε συγκεκριμένο τομέα της επιστήμης, της τεχνολογίας, της τέχνης, της χειροτεχνίας ή άλλες δεξιότητες. Τα κριτήρια δεν έχουν τυποποιηθεί. Εναπόκειται στον πρόεδρο του περιφερειακού δικαστηρίου να αποφασίσει αν ο υποψήφιος πληροί όλες τις προϋποθέσεις για να γίνει πραγματογνώμονας.

Οι πραγματογνώμονες δεν απαιτείται να είναι μέλη επαγγελματικού φορέα. Δεν υποχρεούνται επίσημα να βελτιώνουν τακτικά τις δεξιότητές τους, και δεν υπάρχει σύστημα συνεχούς επαγγελματικής εξέλιξης. Για όσο διάστημα διατηρούν την ιδιότητα αυτή, δεν χρειάζεται να αποδεικνύουν ότι συμμετέχουν σε περαιτέρω εκπαιδευτικά προγράμματα και δεν υπάρχει τρόπος να ελεγχθούν οι γνώσεις που έχουν αποκτήσει. Ωστόσο, αν επιθυμούν να διοριστούν για την επόμενη περίοδο, θα πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξουν ότι έχουν εμβαθύνει τις γνώσεις τους.

III. Αμοιβή των πραγματογνωμόνων

Η αμοιβή των πραγματογνωμόνων καθορίζεται από τον κανονισμό του υπουργού Δικαιοσύνης, της 24ης Απριλίου 2013, σχετικά με τον καθορισμό των αμοιβών των πραγματογνωμόνων, των κατ' αποκοπή ποσών και του τρόπου τεκμηρίωσης των αναγκαίων δαπανών για την κατάρτιση της έκθεσης πραγματογνωμοσύνης. Οι ωριαίες αμοιβές των πραγματογνωμόνων είναι καθορισμένες και αποτελούν μέρος του βασικού ποσού που καθορίζεται από τον νόμο για τον προϋπολογισμό. Γενικά, η αμοιβή των πραγματογνωμόνων τελεί σε συνάρτηση με τον αριθμό των ωρών που αφιερώνουν στη διενέργεια της πραγματογνωμοσύνης και το επίπεδο των σπουδών τους. Ο κανονισμός καθορίζει μια κατώτατη και μια ανώτατη αμοιβή.

Η καταβολή της αμοιβής των πραγματογνωμόνων διασφαλίζεται από το δικαστικό σύστημα ή πραγματοποιείται από έναν εκ των διαδίκων. Οι διάδικοι μπορούν να λάβουν νομική συνδρομή μη προκαθορισμένου ύψους (ευεργέτημα πενίας) για την αμοιβή του πραγματογνώμονα.

Η αμοιβή καθορίζεται από κανονισμό. Σε ειδικές περιπτώσεις, ιδίως στην περίπτωση δύσκολων υποθέσεων, μπορεί να υπάρξει υπέρβαση του νόμιμου τιμολογίου με ειδική δικαστική απόφαση. Ωστόσο, στην πράξη, στις αστικές διαδικασίες, για την καταβολή υψηλότερης αμοιβής απαιτείται συμφωνία των διαδίκων.

Στις αστικές υποθέσεις, όταν ο πραγματογνώμονας διορίζεται από το δικαστήριο, ο ένας διάδικος διατάσσεται να προκαταβάλει την αμοιβή του πραγματογνώμονα. Οι πραγματογνώμονες μπορούν να λάβουν προκαταβολή επί της αμοιβής τους. Ωστόσο, στο τέλος της δίκης, στην απόφαση επί της ουσίας, το δικαστήριο αποφασίζει ποιος θα φέρει τελικά το κόστος. Το κόστος μπορεί να επιμεριστεί μεταξύ των διαδίκων.

Σε ποινικές υποθέσεις, οι πραγματογνώμονες πληρώνονται από το κράτος (και ο κατηγορούμενος υποχρεούται σε καταβολή της αμοιβής μόνο σε περίπτωση καταδίκης του): τα ποσά που καταβάλλονται από το κράτος υπόκεινται στον κρατικό δημοσιονομικό έλεγχο, στο πλαίσιο του οποίου μπορούν να αμφισβητηθούν οι πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν κατά παράβαση του νόμου για τα δημόσια οικονομικά.

IV. Ευθύνη των πραγματογνωμόνων

Σύμφωνα με το ποινικό δίκαιο, οι πραγματογνώμονες που υποβάλλουν ψευδή γνωμοδότηση μπορούν να καταδικαστούν σε στερητική της ελευθερίας ποινή διάρκειας έως 10 ετών.

Δεν υπάρχει ειδική διάταξη αστικού δικαίου για το θέμα αυτό. Όσον αφορά την ευθύνη των πραγματογνωμόνων εφαρμόζονται οι γενικοί κανόνες του αστικού δικαίου (δίκαιο αδικοπραξιών/συμβάσεων).

Οι πραγματογνώμονες δεν υποχρεούνται να συνάψουν σύμβαση ασφάλισης επαγγελματικής ευθύνης για την κάλυψη της ενδεχόμενης ευθύνης τους.

V. Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες πραγματογνωμοσύνης

Ο διορισμός πραγματογνωμόνων διέπεται από το διάταγμα του υπουργού Δικαιοσύνης της 24ης Ιανουαρίου

2005. Πρόσθετοι κανονισμοί περιέχονται στους κώδικες πολιτικής δικονομίας, ποινικής δικονομίας και διοικητικής δικονομίας. Στις αστικές διαδικασίες, οι διάδικοι μπορούν να ζητήσουν τον διορισμό πραγματογνώμονα. Κατά κανόνα, στην πολιτική δικονομία, ο διορισμός πραγματογνώμονα προϋποθέτει την προκαταβολή από τον αιτούντα διάδικο των εξόδων που σχετίζονται με την κατάρτιση γνωμοδότησης.

Γενικά, σε αστικές, ποινικές και διοικητικές διαδικασίες ισχύουν οι ίδιοι κανόνες. Δεν υπάρχουν θεμελιώδεις διαφορές μεταξύ των διαδικασιών διορισμού σε αστικές, διοικητικές και ποινικές υποθέσεις.

Ο τίτλος του δικαστικού πραγματογνώμονα μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο στο πλαίσιο και για τους σκοπούς της κατάρτισης έκθεσης πραγματογνωμοσύνης για τα δικαστήρια ή την εισαγγελία. Ο αριθμός των πραγματογνωμόνων στην Πολωνία ανέρχεται σε περίπου 15.000.

1. Διορισμός πραγματογνωμόνων

Μόνο τα δικαστήρια και η εισαγγελία μπορούν να διορίζουν πραγματογνώμονες με την ιδιότητα του δικαστικού πραγματογνώμονα, είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αίτησης διαδίκου. Η γνωμοδότηση που καταρτίζεται από πραγματογνώμονα που έχει διοριστεί από δικαστήριο ή από την εισαγγελία συνιστά ειδικό αποδεικτικό μέσο που αποκαλείται έκθεση πραγματογνωμοσύνης.

Οι διάδικοι μπορούν να προσλαμβάνουν πραγματογνώμονες ιδιωτικά, ωστόσο, σε αυτή την περίπτωση, η έκθεση κατατίθεται ως οποιοδήποτε άλλο αποδεικτικό στοιχείο.

α) Διορισμός από το δικαστήριο

Το δικαστήριο χρησιμοποιεί κατάλογο πραγματογνωμόνων. Κάθε περιφερειακό δικαστήριο διαθέτει τον δικό του κατάλογο πραγματογνωμόνων. Ο διορισμός πραγματογνώμονα από το (τοπικό) μητρώο αποτελεί πρακτική την οποία ακολουθούν ευρέως τα δικαστήρια. Ωστόσο, η χρήση του μητρώου δεν είναι υποχρεωτική.

β) Διορισμός από τους διαδίκους

Μολονότι οι δικαστικοί πραγματογνώμονες δεν διορίζονται ποτέ από τους διαδίκους, οι διάδικοι σε αστικές και διοικητικές διαδικασίες μπορούν να προσλάβουν δικό τους πραγματογνώμονα. Δεν χρειάζεται να ακολουθήσουν ιδιαίτερη διαδικασία.

2. Διαδικασία

α) Αστικές διαδικασίες

Στις αστικές διαδικασίες, ο πραγματογνώμονας δεν υποχρεούται να παραστεί σε προκαταρκτική ακρόαση (εάν προβλέπεται). Το δικαστήριο παρακολουθεί την πρόοδο της έρευνας των πραγματογνωμόνων όσον αφορά την τήρηση των προθεσμιών. Το δικαστήριο είναι ο «ανώτατος πραγματογνώμονας» και κρίνει την ποιότητα της γνωμοδότησης. Τα δικαστήρια δεν δεσμεύονται από τη γνώμη που διατυπώνεται στις εκθέσεις πραγματογνωμοσύνης και αποφασίζουν αν η γνώμη μπορεί να αποτελέσει τη βάση για τη διακρίβωση των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης.

1. Έκθεση πραγματογνωμοσύνης

Ο πραγματογνώμονας υποβάλλει την έκθεσή του γραπτώς. Δεν υπάρχει συγκεκριμένη δομή που πρέπει να ακολουθεί ο πραγματογνώμονας στην έκθεσή του. Δεν υπάρχει υποχρέωση υποβολής προκαταρκτικής έκθεσης. Στην τελική έκθεση ο πραγματογνώμονας πρέπει να σχολιάσει τα επιχειρήματα των διαδίκων. Σε πολλές περιπτώσεις, ο πραγματογνώμονας καλείται να υποβάλει συμπληρωματική έκθεση, είτε κατόπιν σχετικού αιτήματος διαδίκου που γίνεται δεκτό που τον δικαστή, είτε κατόπιν αιτήματος του ίδιου του δικαστή. Αυτό μπορεί να συμβεί σε περιπτώσεις στις οποίες ο πραγματογνώμονας δεν έχει απαντήσει σε όλες τις ερωτήσεις που περιλαμβάνονται στην εντολή του ή αν ανακώσουν πρόσθετες ερωτήσεις αργότερα.

Σε αυτές τις περιπτώσεις, το δικαστήριο εκδίδει νέα εντολή στην οποία αναφέρεται η ανάγκη υποβολής πρόσθετων στοιχείων και προσδιορίζονται οι ερωτήσεις που πρέπει να απαντηθούν. Οι διάδικοι μπορούν να ζητήσουν περαιτέρω διευκρινίσεις από το δικαστήριο. Ωστόσο, στην πράξη, είναι πιθανότερο να διοριστεί άλλος πραγματογνώμονας, ανάλογα με τον βαθμό ικανοποίησης από την πρώτη έκθεση.

2. Ακροαματική διαδικασία

Οι πραγματογνώμονες πρέπει να παραστούν στη συζήτηση προκειμένου να απαντήσουν σε ερωτήσεις του δικαστηρίου και των διαδίκων μετά την υποβολή της έκθεσής τους. Υπάρχει η δυνατότητα αντεξέτασής τους στο δικαστήριο.

β) Λοιπά

Ορισμένοι πραγματογνώμονες, κυρίως ψυχολόγοι, διορίζονται για να παραστούν στην εξέταση μαρτύρων ή διαδίκων. Αξιολογούν την ικανότητα αντίληψης των ατόμων και διατύπωσης των παρατηρήσεών τους.

Οι πληροφορίες που παρουσιάζονται στην παρούσα ενότητα συγκεντρώθηκαν στο πλαίσιο του έργου «Εξεύρεση πραγματογνώμονα» από σημεία επαφής ανά χώρα που επιλέχθηκαν από το [Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Εμπειρογνώσις και Εμπειρογνώμωνων](#) (European Expertise & Experts Institute – EEEI).

■ Τελευταία επικαιροποίηση: 27/05/2024

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.